

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

dėl maisto grandinės ir gyvūnų bei augalų sveikatos patariamąsios grupės sukūrimo ir konsultacijų procedūros maisto grandinės ir gyvūnų bei augalų sveikatos srityje nustatymo per Europos lygiu atstovaujančias organizacijas

Europos valdymo baltojoje knygoje, priimtoje 2001 m. liepos 25 d.¹, Komisija pabrėžė, kad labai svarbu užtikrinti aktyvesnį piliečių ir organizacijų dalyvavimą, kuriant ir įgyvendinant Europos politiką.

Iš tikrųjų demokratija šiais laikais priklauso nuo piliečių sugebėjimo įsitraukti į viešas diskusijas ir nuo to, kaip Europos Sąjunga naudojasi visuomenės jai suteiktomis galiomis.

Europos valdymo baltojoje knygoje siūloma labiau įtraukti visuomenę į politikos kūrimo procesą, siekiant užmegzti nuoseklesnį dialogą, pirminiame etape per nacionalines ir Europos asociacijas derinant politiką su regioninių ir vietinių bendrijų atstovais. Piliečiams aktyviau dalyvaujant, turėtų didėti pasitikėjimas politiką kuriančiomis institucijomis.

Komisija taip pat paskelbė komunikatą „Aukštesnės konsultacijų kultūros ir dialogo link nustatant bendrus principus ir taisykles, taikytinas Komisijos konsultacijoms su suinteresuotomis šalimis“², kurių tikslas – užtikrinti nuoseklią Komisijos tarnybų pagalbą konsultavimo procese ir padidinti konsultacijų skaidrumą.

Pastaraisiais metais Bendrija, susidūrusi su tam tikrais klausimais žmogaus, gyvūnų ir augalų sveikatos srityje, pabrėžė, kaip svarbu žinoti veikiančiųjų maisto grandinėje nuomonę. Dėl to labiau yra įtraukiami ir daugiau dalyvauja su maisto sauga susiję operatoriai. Priimant sprendimus ir tam, kad riziką galima būtų aiškiai išdėstyti visuomenei, šis dalyvavimas turėtų padėti lengviau numatyti ir geriau nustatyti sunkumus bei neaiškumus, su kuriais Sąjunga gali susidurti.

Didesnis skaidrumas visais maisto saugos politikos lygiais turėtų ypač padidinti vartotojų pasitikėjimą Europos Sąjungos maisto saugos politika.

Reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras³, numato, kad „rengiant, vertinant arba iš naujo nagrinėjant maisto produktus reglamentuojančius įstatymus, išskyrus tuos atvejus, kai minėtas darbas yra labai skubus, visuomenė yra atvirai ir skaidriai konsultuojama tiesiogiai arba per atstovaujančias organizacijas“.

Konsultuojant suinteresuotas šalis dėl maistui skirtų teisės aktų užtikrinama, kad Komisijos pasiūlymai yra techniškai įgyvendinami, praktiškai pritaikomi ir priimtini visiems, kurie yra susiję su šia sritimi.

¹ KOM (2001) 428 galutinis. Komisijos priimta 2001 7 25.

² KOM (2002) 704 galutinis. Komisijos priimta 2002 12 11.

³ OL L 31, 2002 2 1.

Siekiant paskatinti dalyvauti šalis, susijusias su maisto sauga, 2000 m. sausio 12 d.⁴ Komisijos patvirtintoje Maisto saugos baltojoje knygoje yra numatyta, perskirsčius ir pertvarkius įvairius patariamuosius komitetus bei nuolatinės grupės, įsteigti naują Maisto grandinės ir gyvūnų bei augalų sveikatos patariamąjį komitetą.

Bus pertvarkyti šie patariamieji komitetai: viena, Maisto produktų patariamasis komitetas, Komisijos įsteigtas 1980 m.⁵, antra, Žemės ūkio produktų sveikumo patariamasis komitetas, taip pat jam priklausančios nuolatinės patiriamosios grupės (veterinarijos, augalų sveikatos, gyvūnų gerovės, gyvūnų mitybos klausimais), įsteigtos 1998 m. Komisijos sprendimu⁶.

Visi šie patariamieji komitetai ir grupės suteikė Komisijos tarnyboms didelę pridėtinę vertę ir prisidėjo prie Europos maisto produktus reglamentuojančių įstatymų tobulinimo. Vis dėlto iki šiol įgyta patirtis parodė, kad būtina peržiūrėti konsultacinę sistemą ir pertvarkyti šiuo metu esančius įvairius patariamuosius komitetus bei pagerinti jų veikimą.

Komisija mano, kad būtina sukurti naują konsultacinę sistemą, leidžiančią užmegzti ilgiau trunkantį dialogą tarp Komisijos tarnybų ir socialinių bei profesinių sluoksnių, susijusių su sritimis, kurioms galioja maisto produktus reglamentuojantys įstatymai.

Po išsamių pasitarimų su suinteresuotomis šalimis išryškėjo aiškios gairės, kaip kuo veiksmingiau patenkinti įvairius konsultacijų poreikius:

1. Naujoji maisto saugos politika grindžiama bendru požiūriu į maisto grandinę. Nuo šiol visos maisto grandinės sudedamosios dalys turi būti integruotos į naują konsultacijų procedūrą. Naujoje sistemoje konsultacijų procedūra bus taikoma labai plačiai ir apims šias sritis: maisto produktų ir gyvulių pašarų ženklimą bei pateikimą, maisto produktų ir gyvulių pašarų saugą, žmonių mitybą, susijusią su maisto produktų įstatymais, gyvūnų sveikatą ir gerovę bei augalų sveikatą.
2. Pirmiau minėto Reglamento (EB) Nr. 178/2002 nuostatos reikalauja, kad visuomenė būtų atvirai ir skaidriai konsultuojama tiesiogiai arba per jai atstovaujančias organizacijas. Naujosios Komisijos gairės dėl konsultacijų aiškiai yra skirtos kuo išsamesniam suinteresuotų šalių konsultavimui.
3. Nors maisto produktų konsultacijų procedūros taikymo sritis dėl padidėjusio susidomėjimo maisto grandine bus ženkliai išplėsta, ji turi likti valdoma. Todėl reikėtų atsižvelgti į informacijos technologijų pažangą ir užmegzti struktūrinį bei ilgalaikį dialogą Europos lygiu konsultuojant atstovaujančias organizacijas.
4. Nuolatinių konsultacijų procedūrų sukūrimas vis dėlto neįpareigoja Komisijos sistemiškai naudotis šiomis procedūromis. Taigi Komisija turi teisę pati nuspręsti, kada, jos manymu, naudinga imtis tiesiogiai konsultuoti visuomenę. Taip pat skubiais atvejais, kai konsultacijų procedūra tampa nebeįmanoma, pateisinamos kitos išskirtinės procedūros.

Todėl Komisija siūlo sukurti konsultavimo ir dialogo dėl maisto ir gyvūnų bei augalų sveikatos politikos ir įstatymų mechanizmą, susidedantį iš kelių dalių, išdėstytą tokia tvarka:

⁴ KOM (1999) 719 galutinis. Komisijos priimtas 2000 1 12.

⁵ OL L 318, 1980 11 26.

⁶ OL L 88, 1998 3 24.

- įsteigti patariamąją grupę, kurios nariai bus Europos organizacijos, atrinktos remiantis tam tikrais kriterijais. Pagal savo darbo pobūdį ši grupė turės teisę kurti darbo grupes specialioms klausimams tirti.
- sukurti informacijos ir konsultavimo tinklą, atvirą visoms organizacijoms, ginančioms nagrinėjamus interesus.
- sustiprinti jau esančias priemones.

1. Patiriamosios ekspertų grupės sukūrimas

Siekdama užtikrinti „tiesioginį“ dialogą su struktūriniuose Europos lygio susirinkimuose atstovaujančiomis organizacijomis, Komisija siūlo sukurti Maisto grandinės ir gyvūnų bei augalų sveikatos patariamąją grupę.

Su grupe bus konsultuojamasi dėl Komisijos darbo programos, apimančios tokias sritis: maisto produktų ir gyvulių pašarų ženklinimą ir pateikimą, maisto produktų ir gyvulių pašarų saugą, žmonių mitybą pagal maisto produktų įstatymus, gyvūnų sveikatą ir gerovę bei augalų sveikatą. Be to, Komisija galės tartis su grupe dėl visų priemonių, kurių ji turi imtis arba kurias žada siūlyti šiose srityse.

Optimaliai konsultacijai grupė ne rečiau kaip du kartus per metus susirinks į plenarinį posėdį.

Šią grupę sudarys organizacijos, atrinktos iš informacijos ir konsultavimo tinklo narių ir atitinkančios šiuos kriterijus: bendrų ginamų interesų ypatumų, plataus atstovavimo, nuolatinės organizacijos, turinčios tiesioginį ryšį su ekspertais, galinčiais koordinuotai ir skubiai pateikti vertinimus.

Ribojamieji kriterijai yra nustatyti, siekiant išvengti per didelės sudėties grupės, kad ji netaptų nevaldoma, ir užtikrinti bendriems interesams atstovaujančių organizacijų dalyvavimą. Kadangi su grupe dažniausiai bus tariamasi dėl Komisijos darbo programos, jos pagrindą sudarys atstovaujančios organizacijos, turinčios bendrą nuomonę dėl maisto grandinės, reikalingą ginant bendrus interesus.

Dėl dalyvių plataus spektro ir ginamų interesų įvairovės Komiteto vadovybės ir jo sekretoriato informavimą užtikrins Komisijos tarnybos, kurios sieks išlaikyti pusiausvyrą tarp įvairių atstovaujama šalių.

Pagal savo darbo pobūdį grupė turės teisę kurti darbo grupes konkrečioms klausimams spręsti. Šios darbo grupės skirtos: viena, pradiniam arba tolesniam įstatymų leidimo etape kartu arba atskirai daugiau techninio pobūdžio įvairių šalių įnašui surinkti, antra, informacijai apie jau esančių įstatymų taikymą teikti.

Šios darbo grupės bus sukurtos tam tikrų grupės nustatytų įgaliojimų pagrindu ir (arba) pagal Komisijos poreikius siekiant išlaikyti įvairių interesų pusiausvyrą.

Siekiant didžiausio veiksmingumo šių darbo grupių susirinkimai turi būti gana lankstūs. Todėl jos jungs visas arba dalį patiriamosios grupės atstovaujančių organizacijų, bet prireikus jas papildys kitos Europos lygiu atstovaujančios organizacijos. Komisija turės galimybę kvieisti ir kitas organizacijas arba suinteresuotus asmenis, įskaitant ir trečiųjų šalių atstovus, pakviestus stebėtojų teisėmis. Dabartinė darbo grupių susirinkimų praktika parodė, kad yra

suinteresuotumas kviesti į šiuos *ad hoc* susirinkimus ir kitus dalyvius.

2. Informacijos ir konsultavimo tinklo sukūrimas

Informacijos ir komunikacijos technologijos vaidina svarbų vaidmenį, siekiant užtikrinti Komisijos norimą politikos skaidrumą.

Komisija sukurs informacijos ir konsultavimo tinklą naudodamasi naujų informacijos technologijų ir elektroninės vyriausybės siūlomomis galimybėmis. Interneto svetainėje maisto produktus reglamentuojančių įstatymų projektai plačiaja prasme bus pateikiami atitinkamame jų kūrimo etape. Dalyvaujančios šalys čia galės supažindinti su savo pozicija ir užmegzti interaktyvų tarpusavio dialogą.

Labai svarbu pabrėžti, kad svetainė bus atvira įvairioms konsultacijoms. Iš tiesų, įstatymo dėl pieno ir pieno produktų projektas gali būti įdomus organizacijoms, ginančioms bendrus interesus, tačiau jis teisiškai bus skirtas ir daugiau sektoriaus viduje veikiančioms organizacijoms, ginančioms su pieninių galvijų auginimu ar pieno pramone susijusius interesus.

Tokia konsultacijų procedūra labai padės Komisijai apibrėžiant maisto produktus reglamentuojančius įstatymus. Be to, ji turėtų padėti palaikyti dialogą ir vertingas diskusijas tarp įvairių suinteresuotų šalių.

3. Esančių priemonių sustiprinimas

Pagaliau kitos jau taikomos priemonės bus išlaikytos ir sustiprintos siekiant paskatinti dalyvauti piliečius.

Visų pirma Komisijos tarnybos palaikys su visais socialiniais ir profesiniais sluoksniais dvišalius santykius, kurie pasirodė esą labai naudingi aiškinantis šių partnerių poreikius ir jiems rūpimus klausimus.

Be to, Komisija ir toliau aktyviai informuos plačiąją visuomenę maisto saugos klausimais. Europos Sąjungos interneto svetainė EUROPA turi tapti interaktyvia informacijos, dialogo ir diskusijų platforma, leidžiančia geriau informuoti ir aktyviau bendrauti. Pateikiama informacija turi atitikti visuomenės poreikius ir jai rūpimus klausimus. Norima sukurti tarptautinę erdvę, kurioje įvairių šalių piliečiai galėtų gauti informacijos apie Komisijos siūlomus pakeitimus maisto saugos sektoriuje.

Komisija ir toliau teiks savo pasiūlymus plačiajai visuomenei ypač rūpimais klausimais, kaip jau yra dariusi anksčiau, paskelbdama Maisto saugos baltąją knygą ir Mitybos taisyklių baltąją knygą.

Komisija, siūlydama šias įvairias priemones, atitinkančias jos valdymo išipareigojimus Europoje, tikisi visų aktyvių partnerių, plėtojančių Europos maisto produktų politiką, bendradarbiavimą pagerinti, kurdama tikrą konsultavimo ir dialogo kultūrą.

KOMISIJOS SPRENDIMAS

[...]

dėl maisto grandinės ir gyvūnų bei augalų sveikatos patariamiosios grupės sukūrimo

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

kadangi:

- (1) Europos valdymo baltojoje knygoje, patvirtintoje 2001 m. liepos 25 d., Komisija įsipareigojo praplėsti Europos Sąjungos politikos kūrimo procesą, siekdama užtikrinti aktyvesnį piliečių ir organizacijų dalyvavimą kuriant ir įgyvendinant jos koncepciją.
- (2) 2002 m. gruodžio 11 d.⁷ Komisija paskelbė pranešimą „Dėl bendrųjų principų ir taisyklių, taikytinų Komisijos konsultacijoms su suinteresuotomis šalimis“, kad būtų užtikrintas nuoseklesnis Komisijos tarnybų dalyvavimas konsultavimo procese ir didesnis konsultacijų skaidrumas.
- (3) Komisija turi konsultuoti ir informuoti vartotojus bei atitinkamus socialinius ir ekonominius sluoksnius su maisto produktų ir gyvulių pašarų ženklinimu ir pateikimu, maisto produktų ir gyvulių pašarų sauga, žmonių mityba pagal maisto produktų įstatymus, gyvūnų sveikata ir gerove bei augalų sveikata susijusiais klausimais.
- (4) Reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras, numato, kad rengiant, vertinant arba iš naujo nagrinėjant maisto produktus reglamentuojančius įstatymus, išskyrus tuos atvejus, kai minėtas darbas yra labai skubus, visuomenė yra atvirai ir skaidriai konsultuojama tiesiogiai arba per atstovaujančias organizacijas.
- (5) 2000 m. sausio 12 d. Komisijos patvirtintoje Maisto saugos baltojoje knygoje numatyta pertvarkius esančius patariamuosius komitetus įkurti Maisto saugos patariamąją grupę (81 veiksmų punktas).
- (6) Maisto produktų patariamasis komitetas buvo įsteigtas Komisijos sprendimu 80/1073/EEB.

⁷ KOM (2002) 704 galutinis. Komisijos priimta 2002 12 11.

- (7) Kiti patariamieji komitetai bendros žemės ūkio politikos srityje buvo įsteigti Komisijos sprendimu 98/235/EEB.
- (8) Remiantis įgyta patirtimi, iškilo būtinybė perskirstyti ir pertvarkyti įvairius patariamuosius komitetus, susijusius su maisto grandine ir gyvūnų bei augalų sveikata, ir taip pagerinti jų veikimą.
- (9) Ypač svarbu sukurti nuolatinę visuomenės konsultavimo sistemą Europos lygiu rengiant, vertinant arba iš naujo nagrinėjant maisto produktus reglamentuojančius Bendrijos įstatymus.
- (10) Atsižvelgiant į poreikį nustatyti bendrą maisto grandinės ir gyvūnų bei augalų sveikatos metodą, kad būtų užtikrinta vartotojų sauga, yra svarbu į konsultavimo sistemą įtraukti grupę klausimų, susijusių su maisto produktus reglamentuojančiais įstatymais, apimančiais maisto produktų ir gyvulių pašarų ženklimą ir pateikimą, maisto produktų ir gyvulių pašarų saugą, žmonių mitybą, susijusią su maisto produktų įstatymais, gyvūnų sveikatą, taip pat aspektus, susijusius su gyvūnų gerove ir įvairiomis augalų sveikatos sritimis, būtent: augalų apsauga, augalų apsaugos produktai ir jų atliekos, taip pat sėklų ir dauginimo įrangos prekybos sąlygos, įskaitant biologinę įvairovę ir jai priklausančias pramoninės nuosavybės sritis.
- (11) Atsižvelgiant į konsultavimo mastą ir į suinteresuotų šalių gausumą, siekiant, kad nuolatinės konsultacinės sistemos būtų veiksmingos, visuomenę numatoma konsultuoti per maisto grandinės ir gyvūnų bei augalų sveikatos interesams Europos lygiu atstovaujančias organizacijas, nors visuomet turi būti įmanomas tiesioginis visuomenės konsultavimas.
- (12) Susiję socialiniai ir profesiniai sluoksniai, įskaitant ir valstybių narių vartotojų asociacijas, susibūrė į Europos lygio organizacijas, turinčias tikslą užtikrinti interesų, susijusių su maisto grandine ir augalų bei gyvūnų sveikata, atstovavimą Europos mastu.
- (13) Konsultacinėse sistemose yra numatyta, kad Komisija patariamųjų grupių struktūriniuose susirinkimuose dėl Komisijos darbo programos maisto srityje keisis nuomonėmis su Europos lygiu atstovaujančiomis organizacijomis.
- (14) Praktiniais susirinkimų organizavimo tikslais patariamąsios grupės sudėtis neturėtų būti per didelė, tačiau atitinkamas atstovavimas maisto grandinės ir gyvūnų bei augalų sveikatos interesams turėtų būti užtikrinamas. Kadangi su grupe dažniausiai bus tariamasi dėl Komisijos darbo programos, jos pagrindą sudarys atstovaujančios organizacijos, geriausiai sugebančios Europos lygiu apginti bendrus su maisto grandine ir gyvūnų bei augalų sveikata susijusius interesus.
- (15) Siekiant užtikrinti grupės darbų veiksmingumą ir skaidrumą, pagal savo darbo pobūdį grupė turės teisę kviesti darbo grupės susirinkimus, kuriuose prireikus galės dalyvauti ir kiti asmenys bei suinteresuotos organizacijos.
- (16) Aiškumo tikslais Sprendimas 80/1073/EEB turėtų būti panaikintas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Prie Komisijos įsteigiama Maisto grandinės ir gyvūnų bei augalų sveikatos patariamoji grupė (toliau – grupė).

2 straipsnis ***Uždaviniai***

1. Komisija konsultuojasi su grupe dėl savo darbo programos šiose srityse:
 - maisto produktų ir gyvulių pašarų sauga;
 - maisto produktų ir gyvulių pašarų ženklavimas ir pateikimas;
 - žmonių mityba, susijusi su maisto produktų įstatymais;
 - gyvūnų sveikata ir gerovė;
 - klausimai, susiję su augalų apsauga, augalų apsaugos produktai ir jų atliekos, taip pat sėklų ir dauginimo įrangos prekybos sąlygos, įskaitant bioįvairovę ir jai priklausančias pramoninės nuosavybės sritis.
2. Be to, Komisija gali konsultotis su grupe dėl visų priemonių, kurias ji turi patvirtinti arba nori pasiūlyti šiose srityse.

3 straipsnis ***Grupės sudėtis***

1. Grupė sudaryta iš atstovų, kurių negali būti daugiau kaip 45, ir iš Europos lygiu atstovaujančių organizacijų. Šios organizacijos turi turėti tikslą ginti interesus, susijusius su 2 straipsnio 1 dalyje išvardytais sritimis, ir atitikti šiuos kriterijus: bendrų ginamų interesų ypatumų, plataus atstovavimo visose arba daugumoje valstybių narių ir nuolatinio buvimo Bendrijoje, leidžiančio turėti tiesioginį ryšį su ekspertais, galinčiais koordinuotai ir skubiai pateikti vertinimus.
2. Per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos Komisija sušaukia grupėje norinčias dalyvauti organizacijas, kad per mėnesį jos pagrįstų savo suinteresuotumą ir įrodytų, kad atitinka pirmiau išvardytus kriterijus.
3. Komisija atrinka labiausiai minėtus kriterijus atitinkančias organizacijas ir jų sąrašą paskelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
4. Kiekviena atrinkta organizacija privalo užtikrinti, kad joje bus koordinuojama konsultacijų ir informacijos veikla, kad galėtų pateikti kuo tikslesnę nuomonę dėl savo atstovaujama interesų.

4 straipsnis
Organizavimo pobūdis

1. Grupė paprastai susirenka 2 kartus per metus Komisijos būstinėje ir tuomet, kai, Komisijos manymu, to reikia.
2. Prireikus arba atsižvelgus į grupės suteiktus įgaliojimus konkrečioms klausimams tirti gali būti sukurtos darbo grupės.
3. Kai tai yra naudinga ir reikalinga, Komisija gali kviesti ekspertus arba stebėtojus, įskaitant ir atstovaujančias organizacijas iš trečiųjų šalių, dalyvauti grupės arba darbo grupių veikloje.
4. Grupė, kaip ir darbo grupės, renkasi pagal aplinkybes ir Komisijos nustatytą darbotvarkę. Susirinkimui pirmininkauja Komisija.
5. Pagal Komisijos pateiktą projektą grupė priima savo darbo tvarkos taisykles. Susirinkimams ir darbams, įskaitant darbo grupių veiklą, sekretoriauja Komisijos tarnybos.
6. Komisija pasirūpina grupės darbų viešumu.

5 straipsnis
Slaptumas

Grupės nariai, nenuolatiniai ekspertai ir visi kiti į grupės susirinkimus stebėtojų teisėmis pakviesti asmenys neturi teisės atskleisti informacijos, kurią jie sužino dalyvaujant grupės ir darbo grupių veikloje, jei Komisija nurodė, kad ši informacija yra slapta. Tokiais atvejais Komisija gali nuspręsti, kad tik grupės nariai gauna šią informaciją ir dalyvauja susirinkimuose.

6 straipsnis
Baigiamoji nuostata

Komisijos sprendimas 80/1073/EEB, patvirtinantis Maisto produktų patariamojo komiteto naująjį statutą, yra panaikinamas.

7 straipsnis
Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Priimta Briuselyje, [...]

Komisijos vardu
[...]
Komisijos narys